

Skatteutskottets betänkande

1980/81: 50

om skattefrihet för vissa inkomster av bär- och svampplockning
m. m. (prop. 1980/81: 139)

Propositionen

Regeringen (budgetdepartementet) föreslår i proposition 1980/81: 139 att riksdagen antar vid propositionen fogade förslag till

1. lag om ändring i kommunalskattelagen (1928: 370),
2. lag om ändring i lagen (1958: 295) om sjömansskatt,
3. lag om ändring i lagen (1941: 416) om arvsskatt och gåvoskatt.

I propositionen föreslås skattefrihet för inkomster upp till 5000 kr. av icke yrkesmässig bär- och svampplockning. Meningen är att de nya reglerna skall tillämpas redan vid 1982 års taxering och alltså gälla fr. o. m. 1981 års inkomster.

Vidare föreslås ändrade regler för beräkning av existensminimum vid inkomsttaxeringen. De nya reglerna innebär att de s. k. normalbeloppen för framtiden skall beräknas på grundval av konsumentprisindex.

I propositionen tas slutligen upp några smärre följdändringar till bl. a. de nyligen gjorda ändringarna i uppbördslagstiftningen.

Lagförslagen har följande lydelse:

1 Förslag till

Lag om ändring i kommunalskattelagen (1928: 370)

Härigenom föreskrivs att 19 och 20 §§, punkt 5 av anvisningarna till 18 § samt punkt 1 av anvisningarna till 50 § kommunalskattelagen (1928: 370) skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

19 §¹

Till skattepliktig inkomst enligt denna lag räknas *icke*:

vad som vid bodelning eller eljest på grund av giftorätt tillfallit make eller vad som förvärvats genom arv, testamente, fördel av oskiift bo eller gåva;

vinst å icke yrkesmässig avyttring av lös egendom i andra fall än som avses i 35 § 3 eller 4 mom.;

vinst i svenskt lotteri eller vinst vid vinstdragning på här i riket utfärdade premieobligationer och ej heller sådan vinst i utländskt lotteri eller vid vinstdragning på utländska premieobligationer, som uppgår till högst 100 kronor;

ersättning, som på grund av försäkring jämlikt lagen (1962: 381) om allmän försäkring, lagen (1954: 243) om yrkesskadeförsäkring eller lagen (1976: 380) om arbetsskadeförsäkring tillfallit den försäkrade, om icke ersättningen grundas på förvärvsinkomst av 6000 kronor eller högre belopp för år eller utgör föräldrapenning, så ock sådan ersättning enligt annan lag eller särskild författning, som utgått annorledes än på grund av sjukförsäkring, som nyss sagts, till någon vid sjukdom eller olycksfall i arbete eller under militärtjänstgöring eller i fall som avses i lagen (1977: 265) om statligt personskadeskydd eller lagen (1977: 267) om krigsskadeersättning till sjömän om icke ersättningen grundas på förvärvsinkomst av 6000 kronor eller högre belopp för år, ävensom ersättning, vilken vid sjukdom eller olycksfall tillfallit någon på grund av annan försäkring, som icke tagits i samband med tjänst, dock att till skattepliktig inkomst räknas ersättning i form av pension eller i form av livränta i den mån livräntan är skattepliktig enligt 32 § 1 eller 2 mom., så ock ersättning som utgår på grund av trafikförsäkring eller, med nedan angivet undantag, annan ansvarighetsförsäkring eller på grund av skadeståndsförsäkring och avser förlorad inkomst av skattepliktig natur;

ersättning på grund av ansvarighetsförsäkring enligt grunder som fastställts i kollektivavtal mellan arbetsmarknadens huvudorganisationer till den del ersättningen utgår under de första trettio dagarna av den tid den skadade är arbetsoförmögen och beräknas så att ersättningen uppgår för insjuknandedagen till högst 30 kronor och för övriga dagar till högst 6 kronor för dag;

belopp, som till följd av försäkringsfall eller återköp av försäkringen utgått på grund av kapitalförsäkring;

ersättning på grund av skadeförsäkring, dock ej i den mån köpeskilling, som skulle hava influtit därest försäkrad egendom i stället försålts, varit att hänföra till intäkt av jordbruksfastighet, av annan fastighet eller av rörelse

¹ Senaste lydelse 1979: 1157.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

eller i den mån ersättningen eljest motsvarar sådan skattepliktig intäkt eller motsvarar sådan avdragsgill omkostnad, vilken är att hänföra till någon av nämnda förvärvskällor:

vinstandel, återbäring eller premieåterbetalning, som utgått på grund av annan personförsäkring än pensionsförsäkring eller sådan sjuk- eller olycksfallsförsäkring som tagits i samband med tjänst, samt vinstandel, som utgått på grund av skadeförsäkring, och premieåterbetalning på grund av skadeförsäkring, för vilken rätt till avdrag för premie icke förelegat;

ersättning jämlikt lagen (1956: 293) om ersättning åt smittbärare om icke ersättningen grundas på förvärvsinkomst av 6000 kronor eller högre belopp för år;

periodiskt understöd eller därmed jämförlig periodisk intäkt, i den mån givaren enligt 20 § eller punkt 5 av anvisningarna till 46 § icke är berättigad till avdrag för utgivet belopp;

stipendier till studerande vid undervisningsanstalter eller eljest avsedda för mottagarens utbildning;

studiestöd enligt 2, 3 eller 4 kap. studiestödslagen (1973: 349), internatbidrag, återbetalningspliktiga studiemedel och resekostnadsersättning enligt 6 och 7 kap. samma lag samt sådant särskilt bidrag vilket enligt av regeringen eller statlig myndighet meddelade bestämmelser utgår till deltagare i arbetsmarknadsutbildning samt med dem i fråga om sådant bidrag likställda, och äger i följd härav den bidragsberättigade icke göra avdrag för kostnader som avsetts skola bestridas med bidrag av förevarande slag;

allmänt barnbidrag;

lön eller annan gottgörelse, för vilken skall erläggas skatt enligt lagen (1958: 295) om sjömansskatt;

kontantunderstöd, som utgives av arbetslöshetsnämnd med bidrag av statsmedel;

handikappersättning enligt 9 kap. lagen om allmän försäkring, så ock hemsjukvårdsbidrag, som utgår av kommunala eller landstingskommunala medel till den vårdbehövande;

kommunalt bostadstillägg enligt lagen (1962: 392) om hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg till folkpension;

kommunalt bostadstillägg till handikappade;

bostadsbidrag som avses i förordningen (1976: 263) om statliga bostadsbidrag till barnfamiljer, förordningen (1976: 262) om statskommunala bostadsbidrag eller förordningen (1977: 392) om statskommunala bostadsbidrag till vissa folkpensionärer m. fl.;

sådan gottgörelse för utgift eller kostnad som arbetsgivare uppburit från personalstiftelse ur medel, för vilka avdrag icke medgivits vid taxering, vid första tillfälle dylika medel finnas i stiftelsen;

gottgörelse som arbetsgivare uppburit från pensionsstiftelse, till den del stiftelsen ej ägt andra medel för att lämna gottgörelsen än sådana för vilka avdrag icke åtnjutits vid avsättning till stiftelsen;

kompensation av staten för bensinskatt på bensen som förbrukats vid yrkesmässig användning av motorsåg.

kompensation av staten för bensinskatt på bensen som förbrukats vid yrkesmässig användning av motorsåg;

intäkter av försäljning av vilt växande bär och svampar som den skattskyldige själv plockat till den

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

del intäkterna under ett beskattningsår inte överstiger 5 000 kronor, såvida intäkterna inte kan hänföras till rörelse som den skattskyldige driver eller utgör lön eller liknande förmån.

Beträffande vissa försäkringsbelopp som utgår till lantbrukare m. fl. gäller särskilda bestämmelser i punkt 16 av anvisningarna till 21 §.

(Se vidare anvisningarna.)

20 §²

Vid beräkningen av inkomsten från särskild förvärvskälla skall alla omkostnader under beskattningsåret för intäkternas förvärvande och bibehållande avräknas från samtliga intäkter i pengar eller pengars värde (*bruttointäkt*), som har influtit i förvärvskällan under beskattningsåret. Att koncernbidrag, som inte utgör sådan omkostnad, ändå skall avräknas i vissa fall och inräknas i bruttointäkt hos mottagaren framgår av 43 § 3 mom.

Avdrag får *inte* göras för:

den skattskyldiges levnadskostnader och därtill hänförliga utgifter, såsom vad skattskyldig utgett som gåva eller som periodiskt understöd eller därmed jämförlig periodisk utbetalning till person i sitt hushåll:

kostnader i samband med plockning av vilt växande här och svampar till den del kostnaderna inte överstiger de intäkter som är skattefria enligt 19 §;

värdet av arbete, som i den skattskyldiges förvärvsverksamhet utförts av den skattskyldige själv eller andre maken eller av den skattskyldiges barn som ej fyllt 16 år;

ränta på den skattskyldiges eget kapital som har nedlagts i hans förvärvsverksamhet;

svenska allmänna skatter;

kapitalavbetalning på skuld;

avgift enligt 8 kap. studiestödslagen (1973: 349);

avgift enligt lagen (1972: 435) om överlastavgift;

avgift enligt lagen (1976: 666) om påföljder och ingripanden vid olovligt byggande m. m.;

belopp, för vilket arbetsgivare är ansvarig enligt 75 § uppbördslagen (1953: 272);

avgift enligt lagen (1976: 206) om felparkeringsavgift;

överförbrukningsavgift enligt ransoneringslagen (1978: 268);

ränta på lånat kapital till den del räntan täcks av sådant statligt bidrag som avses i punkt 7 av anvisningarna till 24 §;

kapitalförlust m. m.

(Se vidare anvisningarna.)

² Senaste lydelse 1980: 1054.

Anvisningar

till 18 §

5.³ Icke yrkesmässig avyttring av en eller flera utanför den skattskyldiges hemortskommun belägna fastigheter här i riket utgör en särskild förvärvskälla för *en* var av de kommuner, där den eller de avyttrade fastigheterna *äro* belägna, *medan* icke yrkesmässig avyttring av en eller flera fastigheter i hemortskommunen och av annan egendom än fastigheter här i riket *ävensom* deltagande i lotteri *hänföras* till en förvärvskälla. Sådan förvärvsverksamhet av *ifrågavarande* slag, varav inkomsten *jämlikt* 59 § 3 mom., 69 § eller 72 § 1 mom. skall beskattas i Stockholm för gemensamt kommunalt ändamål, skall dock anses utgöra en särskild förvärvskälla.

5. Icke yrkesmässig avyttring av en eller flera fastigheter här i riket, *som är* belägna utanför den skattskyldiges hemortskommun, utgör en särskild förvärvskälla för *var och en* av de kommuner, där den eller de avyttrade fastigheterna *är* belägna. *Icke* yrkesmässig avyttring av en eller flera fastigheter i hemortskommunen och av annan egendom än fastigheter här i riket *samt* deltagande i lotteri *hänförs däremot* till en förvärvskälla. Sådan förvärvsverksamhet av *nu* nämnt slag, varav inkomsten *enligt* 59 § 3 mom. eller 72 § 1 mom. skall beskattas i Stockholm för gemensamt kommunalt ändamål, skall dock anses utgöra en särskild förvärvskälla.

till 50 §

1.⁴ Den skattskyldiges skatteförmåga bedöms med hänsyn, å ena sidan, till hans inkomst och förmögenhet samt, å andra sidan, till vad han kan anses ha behövt till nödvändigt underhåll för sig själv och för make och oförsörjda barn (*existensminimum*). Om inte särskilda förhållanden motiverar det skall existensminimum bedömas med hänsyn till förhållandena under hela beskattningsåret. Sådana särskilda förhållanden får anses föreligga t.ex. om en skattskyldig under året börjat i förvärsarbete eller upphört med sådant arbete och inkomsten utslagen på hela året därför understigit existensminibeloppet. I sådana fall bör existensminimum bedömas med hänsyn till den tid inkomsten åtnjutits.

Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om existensminimum enligt de grunder som anges i det följande.

Existensminimum i det särskilda fallet bestäms med ledning av normalbelopp för existensminimum. Normalbeloppen utgör för ensamstående skattskyldig *95 procent*, för sammanlevande makar *165 procent* och för varje barn *40 procent* av *basbeloppet enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring för december månad året före det kalenderår*

Existensminimum i det särskilda fallet bestäms med ledning av normalbelopp för existensminimum. Normalbeloppen utgör för ensamstående skattskyldig *15 300 kronor*, för sammanlevande makar *26 600 kronor* och för varje barn *6 500 kronor* *multiplicerade med det tal (jämförelsetal) som anger förhållandet mellan det allmänna prislä-*

³ Senaste lydelse 1969: 749.

⁴ Senaste lydelse 1980: 73.

Nuvarande lydelse

som föregår taxeringsåret. Normalbeloppen skall anses innefatta alla vanliga levnadskostnader utom bostadskostnad, som beräknas särskilt och läggs till normalbeloppen.

Föreslagen lydelse

get i oktober månad året före inkomståret och prisläget i oktober 1980. Förändringarna i det allmänna prisläget skall därvid beräknas på grundval av konsumentprisindex. Normalbeloppen skall avrundas uppåt till helt hundratal kronor. Normalbeloppen skall anses innefatta alla vanliga levnadskostnader utom bostadskostnad, som beräknas särskilt och läggs till normalbeloppen.

Normalbeloppen för existensminimum är i första hand avsedda för skattskyldiga, vilkas inkomst huvudsakligen hänför sig till förvärvskällan tjänst.

Vid bestämning av avdrag för nedsatt skatteförmåga vid existensminimum skall såsom inkomst av tjänst upptas den skattskyldiges bruttoinkäkter — inklusive biinkomster — minskade med sådana nödvändiga utgifter för inkomstens förvärvande som är avdragsgilla vid taxeringen, t. ex. avgifter för sjuk- eller olycksfallsförsäkring som tagits i samband med tjänst, avgifter som den skattskyldige har erlagt i samband med tjänsten för egen eller efterlevandes pensionering på annat sätt än genom försäkring, eller kostnader för resor till och från arbetet. Består inkomsten av sådan livränta som avses i 32 § 2 mom. skall livräntan inräknas i inkomsten med oreducerat belopp. Även sådan livränta till följd av personskada som inte är av skattepliktig natur skall inräknas i inkomsten. Vid bestämning av avdrag för nedsatt skatteförmåga vid existensminimum skall hänsyn vidare tas till om den skattskyldige uppburit skattefri ersättning på grund av sådan kollektiv sjukförsäkring som avses i 32 § 3 mom. tredje stycket. Barnbidrag medräknas inte i inkomsten.

När frågan om avdrag för nedsatt skatteförmåga vid existensminimum bedöms skall särskild vikt läggas vid att inkomstförhållandena uppskattas på ett riktigt sätt, speciellt med hänsyn till omfattningen av eventuella naturaförmåner och deras värde.

Har den skattskyldige haft lägre levnadskostnader än normalt skall den skattskyldiges existensminimum anses ha understigit normalbeloppet i motsvarande mån, t. ex. om han är ogift och har haft gemensamt hushåll med anhöriga eller andra eller om han har haft särskilda förmåner i form av billiga livsmedel eller andra liknande förmåner. I regel torde det inte finnas anledning att bevilja avdrag för nedsatt skatteförmåga vid existensminimum åt s. k. hemmasöner eller hemmadöttrar. Ej heller får avdrag medges om den skattskyldige ägt tillgångar. Härvid bortses från sedvanliga husgeråd, möbler och kläder, arbetsredskap, en mindre bostadsfastighet av enklaste beskaffenhet osv. Å andra sidan får existensminimum beräknas ha överstigit normalbeloppet om den skattskyldige haft utgifter för underhåll av make och barn som han inte levt tillsammans med under beskattningsåret. Existensminimum för den skattskyldige får även i andra fall bestämmas högre än normalbeloppet, om det är motiverat av särskilda skäl.

Har den skattskyldige under beskattningsåret enligt beslut av den lokala skattemyndigheten fått befrielse från eller nedsättning av den preliminära skatten på grund av nedsatt skatteförmåga vid existensminimum, bör vid

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

prövning av frågan om avdrag vid taxeringen för nedsatt skatteförmåga avvikelse inte ske från det av den lokala skattemyndigheten fastställda existensminimibeloppet, om inte nya omständigheter framkommit. Som exempel på sådana omständigheter kan nämnas att den skattskyldige äger tillgångar, som den lokala skattemyndigheten saknat kännedom om, eller att den skattskyldiges ekonomiska ställning påtagligt förbättrats efter den lokala skattemyndighetens beslut.

Om den skattskyldige inte har haft högre inkomst än det för honom beräknade existensminimibeloppet och detta beror på sådana förhållanden som anges i 50 § 2 mom. tredje stycket, bör avdrag för nedsatt skatteförmåga medges med så stort belopp att den skattskyldige inte påförs beskattningsbar inkomst. Har den skattskyldige rätt till skattereduktion enligt 2 § 4 eller 5 mom. uppbördslagen (1953: 272), skall detta beaktas då avdraget för nedsatt skatteförmåga beräknas.

Är inkomsten högre men inte så stor, att inkomsten minskad med skatten uppgår till existensminimum, bör avdrag för nedsatt skatteförmåga beviljas med så stort belopp, att större skatt inte kommer att tas ut än att inkomsten, minskad med skatten, uppgår till beloppet av existensminimum.

Nedsatt arbetsförmåga skall även anses föreligga om den skattskyldige på grund av arbetskygghet eller missanpassning eller annars av psykiska skäl har svårt att förvärva normal arbetsinkomst.

Denna lag träder i kraft dagen efter den dag då lagen enligt uppgift på den har kommit ut från trycket i *Svensk författningssamling*. De nya bestämmelserna tillämpas första gången vid 1982 års taxering såvitt avser 19 och 20 §§ samt punkt 5 av anvisningarna till 18 §. Punkt 1 av anvisningarna till 50 § i sin nya lydelse tillämpas första gången vid 1983 års taxering.

2 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1958: 295) om sjömansskatt

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1958: 295) om sjömansskatt¹ dels att 14 § 2 mom., 21 § 1 mom. samt 30 och 32 §§ skall ha nedan angivna lydelse.

dels att i 14 § skall införas ett nytt moment, 3 mom., av nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

2 mom.² Inbetalas sjömansskatt senare än i 1 mom. sägs, skall restavgift och tilläggsavgift utgå beräknade enligt bestämmelserna i 58 § 1 mom. första, andra och tredje styckena uppbördslagen. Tilläggsavgiften bestämmes därvid i förhållande till det antal tidrymder av sex månader, utöver den första, som påbörjats efter utgången av den tidpunkt, då skatten rätteligen skolat erläggas, intill dess skatten inbetalas eller av sjömansskattenämnden fastställs till betalning eller, i fall som avses i 17 a § andra stycket, kravet överlämnas till in-
drivning.

Redovisas icke sjömansskatt i behörig ordning, utgår restavgift beräknad enligt 58 § 1 mom. fjärde stycket uppbördslagen.

Föreslagen lydelse

14 §

2 mom. Inbetalas sjömansskatt senare än i 1 mom. sägs, skall restavgift och tilläggsavgift utgå beräknade enligt bestämmelserna i 58 § 1 mom. uppbördslagen (1953: 272). Tilläggsavgiften bestäms dock i förhållande till det antal tidrymder av sex månader, utöver den första, som har påbörjats efter utgången av den tidpunkt, då skatten rätteligen skulle ha betalats, intill dess skatten inbetalas eller av sjömansskattenämnden fastställs till betalning eller, i fall som avses i 17 a § andra stycket, kravet överlämnas till in-
drivning.

Befrielse från skyldighet att betala restavgift får meddelas, om särskilda omständigheter föranleder det. Närmare föreskrifter om detta meddelas av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer.

3 mom. Redovisas inte sjömansskatt i behörig ordning påförs redaren förseningsavgift med 100 kronor. Vidare kan riksskatteverket anmana redaren att lämna redovisning.

Har redare som har anmanats att lämna redovisning inte fullgjort denna skyldighet inom tid, som har angivits i anmaningen, skall förseningsavgift påföras med 200 kronor.

Förseningsavgift får helt efterges om särskilda skäl föreligger. När-

¹ Lagen omtryckt 1970: 933. Senaste lydelse av lagens rubrik 1974: 777.

² Senaste lydelse 1971: 814.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

mare föreskrifter om detta meddelas av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer.

21 §

1 mom.³ Det åligger sjömansskattenämnden att

1) lämna besked beträffande de fartyg, ombord på vilka de anställda *skola* *erlägga* sjömansskatt, *ävensom* beträffande den tabell, enligt vilken sjömansskatt skall beräknas.

2) fastställa grunder, enligt vilka drickspenningar *skola* uppskattas vid beräkning av sjömansskatt.

3) meddela beslut om jämkning och om rättelse av skatteavdrag.

4) pröva ärenden angående revisionskrav.

5) meddela beslut i andra frågor rörande *erläggande* och *beräkning* av sjömansskatt.

6) fastställa de belopp, med vilka ersättning skall utgå till kommun, landstingskommun och *allmän försäkringskassa*.

7) lämna anvisningar i frågor angående *erläggande* och uppbörd av sjömansskatt.

8) *med tillämpning av bestämmelser som riksskatteverket utfärdar* meddela befrielse från skyldighet att *erlägga* restavgift eller tilläggsavgift enligt denna lag.

1) lämna besked beträffande de fartyg, ombord på vilka de anställda *skall betala* sjömansskatt, *samt* beträffande den tabell, enligt vilken sjömansskatt skall beräknas.

2) fastställa grunder, enligt vilka drickspenningar *skall* uppskattas vid beräkning av sjömansskatt.

5) meddela beslut i andra frågor rörande *betalning* och *beräkning* av sjömansskatt.

6) fastställa de belopp, med vilka ersättning skall utgå till kommun och landstingskommun.

7) lämna anvisningar i frågor angående *betalning* och uppbörd av sjömansskatt.

8) meddela *beslut i fråga om* befrielse från skyldighet att *betala* restavgift, tilläggsavgift eller *förseningsavgift* enligt denna lag.

30 §⁴

Underlåter redare att hörsamma anmaning enligt 16 § eller 19 § tredje stycket första meningen, eller

underlåter redare, som är skyldig *verkställa* avdrag för sjömansskatt, att fullgöra *sådan* skyldighet, eller *verkställer* han avdrag med för lågt belopp, eller

redovisar redare icke sjömansskatt i den ordning som stadgas i 14 § 1 mom., eller

fullgör redare icke vad honom åligger enligt 11 §.

Underlåter redare att hörsamma anmaning enligt 14 § 3 mom., 16 § eller 19 § tredje stycket första meningen, eller

underlåter redare, som är skyldig *göra* avdrag för sjömansskatt, att fullgöra *sin* skyldighet, eller *gör* han avdrag med för lågt belopp, eller

³ Senaste lydelse 1974: 777.

⁴ Senaste lydelse 1979: 176.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

kan riksskatteverket och i fall som anges i 19 § tredje stycket första meningen, länsstyrelse eller lokal skattemyndighet förelägga den försumlige lämpligt vite. Vite får ej bestämmas under 500 kronor.

Om uttagande av förelagt vite förordnar länsrätten efter anmälan av riksskatteverket, länsstyrelse eller lokal skattemyndighet. Har vitet förelagts också med stöd av bestämmelse i taxeringslagen (1956:623) prövas fråga om uttagande av den länsrätt som är behörig enligt nämnda lag.

Bestämmelserna i 83 § andra, fjärde och femte styckena uppbördslagen tillämpas också i fråga om vite som avses i denna paragraf.

32 §⁵

Talan mot sjömansskattenämndens beslut i ärenden, som avses i 21 § 1 mom. vid 3), 4) och 5), även som över nämndens beslut angående befrielse från erläggande av restavgift föres hos kammarrätten genom besvär.

Sjömansskattenämndens beslut i ärenden som avses i 21 § 1 mom. 3–5 och 8 får överklagas hos kammarrätten genom besvär.

Besvärshandling skall vara inkommen inom sex månader, om besvären anföras av sjöman, och eljest inom två månader från det klaganden erhållit del av det överklagade beslutet.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1981. Äldre bestämmelser gäller dock fortfarande i fråga om skatt som har redovisats eller hade bort redovisas före ikraftträdandet.

⁵ Senaste lydelse 1971:415.

3 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt

Härigenom föreskrivs att 22 § 1 mom., 43 och 45 §§ samt 55 § 1 mom. lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

22 §

1 mom.² Såsom värde å fast egendom vid tidpunkt, som avses i 21 §, skall, där ej annat föranledes av vad i 2 mom. stadgas, gälla näst föregående årets taxeringsvärde. Finnes sådana tillbehör till fastigheten som avses i 2 kap. 3 § jordabalken skola dessa upptagas särskilt. Bestämmelserna i 23 § vid F om värdesättning av lös egendom äga därvid motsvarande tillämpning.

Fast egendom, som enligt kommunalskattelagen (1928:370) ingår i förvärvskälla inom inkomstlagen jordbruksfastighet eller rörelse, värderas enligt reglerna i 23 § F andra stycket.

1 mom. Såsom värde av fast egendom vid den tidpunkt, som avses i 21 §, skall gälla det föregående årets taxeringsvärde om inte bestämmelserna i 2 mom. föranleder annat. Finns det sådana tillbehör till fastigheten som avses i 2 kap. 3 § jordabalken skall dessa tas upp särskilt. Bestämmelserna i 23 § vid F om värdesättning av lös egendom tillämpas vid värderingen.

Fast egendom, som enligt kommunalskattelagen (1928:370) ingår i förvärvskälla inom inkomstlagen jordbruksfastighet eller rörelse, värderas enligt reglerna i 23 § F tredje stycket.

43 §³

Vid beskattning av gåva skall i tillämpliga delar lända till efterrättelse, förutom ovan särskilt angivna bestämmelser i 6–9, 12, 19, 21 och 30 §§, vad i fråga om arvsskatt vidare är stadgat i 4 § 2 och 3 mom., 14, 20 §§, 22 § med undantag av 1 mom. andra stycket, 23 § med undantag av F andra stycket, 24–27 §§, 28 § med undantag av vad i andra och fjärde styckena stadgas, ävensom 32 §; och skall därvid den i 32 § f) förekommande hänvisningen till 19 § i stället gälla 41 § samt 28 § första och tredje styckena tillämpas som om gåvan utgjorde arv efter givaren.

Vid beskattning av gåva skall i tillämpliga delar lända till efterrättelse, förutom ovan särskilt angivna bestämmelser i 6–9, 12, 19, 21 och 30 §§, vad i fråga om arvsskatt vidare är stadgat i 4 § 2 och 3 mom., 14, 20 §§, 22 § med undantag av 1 mom. andra stycket, 23 § med undantag av F tredje stycket, 24–27 §§, 28 § med undantag av vad i andra och fjärde styckena stadgas, ävensom 32 §; och skall därvid den i 32 § f) förekommande hänvisningen till 19 § i stället gälla 41 § samt 28 § första och tredje styckena tillämpas som om gåvan utgjorde arv efter givaren.

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 1974: 857.

² Senaste lydelse 1977: 1174.

³ Senaste lydelse 1974: 1053.

Nuvarande lydelse

Har gåva lämnats utan förbehåll till förmån för givaren eller annan och avser gåvan all givarens rätt till förvärvskälla enligt kommunalskattelagen (1928: 370) i jordbruk med binäringar, skogsbruk eller rörelse, som han äger direkt eller genom juridisk person, skall, utöver bestämmelserna i första stycket, även 22 § 1 mom. andra stycket och 23 § F andra stycket tillämpas när gåvoskatten bestäms. Har gåvotagaren inom fem år efter det skattskyldighet för gåvan inträtt genom köp, byte eller därmed jämförligt fång eller genom gåva eller bodelning av annan anledning än makes död avhämt sig egendomen eller väsentlig del därav, skall ny gåva anses föreligga med det värde varmed den ursprungliga gåvan nedatts.

Föreslagen lydelse

Har gåva lämnats utan förbehåll till förmån för givaren eller annan och avser gåvan all givarens rätt till förvärvskälla enligt kommunalskattelagen (1928: 370) i jordbruk med binäringar, skogsbruk eller rörelse, som han äger direkt eller genom juridisk person, skall, utöver bestämmelserna i första stycket, även 22 § 1 mom. andra stycket och 23 § F tredje stycket tillämpas när gåvoskatten bestäms. Har gåvotagaren inom fem år efter det skattskyldighet för gåvan inträtt genom köp, byte eller därmed jämförligt fång eller genom gåva eller bodelning av annan anledning än makes död avhämt sig egendomen eller väsentlig del därav, skall ny gåva anses föreligga med det värde varmed den ursprungliga gåvan nedatts.

45 §⁴

Deklaration skall av den, som är skattskyldig, avgivas

A) angående förvärv av arvs- eller testamentslott, när lotten utgöres av

1) egendom i dödsbo efter svensk medborgare i fall, då denne vid sin död ej hade hemvist i riket och skyldighet ej inträtt att efter honom här förrättas bouppteckning enligt svensk lag;

2) egendom i dödsbo efter utlänning, som vid sin död ej hade hemvist i riket;

3) äganderätt eller rättighet, vilken jämlikt 6–9 §§ beskattas senare än vid arvlåtarens (testators) död, dock icke där fråga är om förvärv efter den som på livstid innehaft egendom med i 8 § första stycket avsedd rätt;

4) egendom i dödsbo, som avträtts till konkurs, i fall där arvsskatt skall beräknas med tillämpning av 33 § 1 mom.;

B) angående förvärv, som tillfallit förmånstagare vid försäkringstagares död; är förmånstagaren tillika arvinge eller testamentstagare, skall han dock avgiva deklARATION endast om dödsboanmälan enligt 20 kap. 8 a § ärvdabalken gjorts och bouppteckning därför ej förrättats;

C) angående sådan i 32 § a), b), c), e) och f) samt i 33 § 2 mom. angiven omständighet, som föranleder efterbeskattning, dock ej där i fall som avses i 32 § a) testamente, varom kännedom erhållits, blivit bevakat;

D) angående förvärv genom gåva eller annat jämlikt 37 § därmed i beskattningshänseende likställt fång.

C) angående sådan i 32 § a)-c) och e)-g) samt i 33 § 2 mom. angiven omständighet, som föranleder efterbeskattning, dock ej där i fall som avses i 32 § a) testamente, varom kännedom erhållits, blivit bevakat;

⁴ Senaste lydelse 1976: 222.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Skall enligt vad nu stadgas deklaration avgivas angående lott i dödsbo efter den som vid sin död ej hade hemvist i riket och är den för lotten skattskyldige ej bosatt inom riket, åligger det den som omhänderhar dödsboets egendom att i den skattskyldiges ställe avgiva deklaration.

55 §

1 mom.⁵ Uppgå i dödsbo beloppet av kontanta medel och därmed jämförliga fordringar samt värdet av obligationer och andra lätt realiserbara värdepapper sammanlagt *icke* till dubbla beloppet av den arvsskatt, som *jämlikt* 54 § skall av dödsboet förskjutas, eller föreligger i andra fall för någon som är skattskyldig enligt denna lag avsevärd svårighet att genast *erlägga* hela den skatt, som belöper på *honom tillfallen* egendom, *må* beskattningsmyndigheten *medgiva*, att skatten *erlägges* genom högst tio årliga inbetalningar, *dock att anståndet i intet fall må* utsträckas till flera inbetalningar än som *prövas* erforderligt.

I fråga om skatt som belöper på egendom som skall värderas enligt bestämmelserna i 23 § F *andra* stycket får beskattningsmyndigheten *medgiva* att skatten *erlägges* genom högst tjugo årliga inbetalningar.

På regeringens prövning må i annat fall än som avses i föregående stycke ankomma att, där för viss skattskyldig synnerliga skäl därtill äro, medgiva att den skatt, som belöper på honom tillfallen egendom, erlägges genom högst tjugo årliga inbetalningar.

1 mom. Uppgår i dödsbo beloppet av kontanta medel och därmed jämförliga fordringar samt värdet av obligationer och andra lätt realiserbara värdepapper sammanlagt *inte* till dubbla beloppet av den arvsskatt, som *enligt* 54 § skall förskjutas av dödsboet, eller föreligger i andra fall för någon som är skattskyldig enligt denna lag avsevärd svårighet att genast *betala* hela den skatt, som belöper på egendom *som har tillfallit den skattskyldige, får* beskattningsmyndigheten *medge*, att skatten *betalas* genom högst tio årliga inbetalningar. *Anståndet får inte* utsträckas till flera inbetalningar än som *är nödvändigt*.

I fråga om skatt som belöper på egendom som skall värderas enligt bestämmelserna i 23 § F *tredje* stycket får beskattningsmyndigheten *medge* att skatten *betalas* genom högst tjugo årliga inbetalningar.

Föreligger synnerliga skäl får regeringen i annat fall än som avses i föregående stycke medge viss skattskyldig att den skatt, som belöper på egendom som har tillfallit den skattskyldige, betalas genom högst tjugo årliga inbetalningar.

Denna lag träder i kraft dagen efter den dag då lagen enligt uppgift på den har kommit ut från trycket i Svensk författningssamling och tillämpas, såvitt avser 22 § 1 mom., 43 § och 55 § 1 mom., om skattskyldighet inträtt efter 1980 års utgång.

⁵ Senaste lydelse 1977: 1174.

Motionerna

I detta sammanhang behandlas följande motioner

1980/81: 670 av Sven Johansson (c)

I motionen hemställs att riksdagen hos regeringen hemställer om skyndsamt förslag om lindrigare beskattning av extrainkomster.

1980/81: 1146 av Bertil Dahlén (fp)

I motionen hemställs att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att frågan om skattereduktion för diabetikers merkostnader bör bli föremål för utredning.

1980/81: 1537 av Bertil Jonasson m. fl. (c)

I motionen hemställs att riksdagen beslutar befria inkomster under en viss gräns (exempelvis 10 000 kr.) av plockning och försäljning av vilda bär och svamp från beskattning.

1980/81: 1549 av Martin Olsson (c) och Karin Israelsson (c)

I motionen hemställs att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om översyn av bestämmelserna om diabetikers m. fl. gruppers rätt till extra avdrag vid inkomsttaxering.

1980/81: 1557 av förste vice talmannen Ingegerd Troedsson m. fl. (m)

I motionen hemställs under yrkande 2 att riksdagen hos regeringen anhåller om en översyn av existensminimireglerna i enlighet med vad i motionen anförts.

Av motion 1557 behandlas i detta betänkande endast ovan angivna yrkande. Motionen i övrigt behandlar utskottet i annat sammanhang.

Utskottet

I propositionen föreslås att vissa inkomster av bär- och svampplockning skall undantas från beskattning. Skattefriheten har knutits till det vederlag som en plockare uppbär vid försäljning av vilt växande bär och svampar och gäller till den del intäkterna under ett beskattningsår inte överstiger 5 000 kr. Några avdrag för omkostnader får inte ske i den mån plockningsinkomsterna är skattefria. Om bärplockning bedrivs i sådana former att rörelse anses föreligga gäller inte skattefrihet. Skattefriheten avser inte heller den som är anställd och mot sedvanlig lön plockar bär eller svamp.

Utskottet anser sig böra tillstyrka en partiell skattefrihet för intäkter av bär- och svampplockning. Vid detta ställningstagande har utskottet främst beaktat att en skatteförmån av förevarande art kan vara ägnad att främja tillvaratagandet av viktiga naturtillgångar. Viss betydelse i sammanhanget har utskottet också tillmätt det förhållandet att inkomster av förevarande slag normalt inte beskattas i Norge och Finland. Den i propositionen förordade avgränsningen mellan skattefri och skattepliktig bär- och svamp-

plockning innebär att i huvudsak endast intäkter av mer tillfällig och begränsad extrasysselsättning kommer att undantas från beskattning. Förvärvet av dessa intäkter torde ofta vara förenat med såväl besvär som icke obetydliga kostnader. Mot den bakgrunden finner utskottet den i propositionen föreslagna utformningen av skattefriheten lämpligt avvägd.

Utskottets ställningstagande innebär att motion 1537 av Bertil Jonasson m. fl. (c) som innehåller yrkande om att intäkter, under en viss gräns, av bär- och svampplockning skall undantas från beskattning, är i huvudsak tillgodosedd. Någon åtgärd med anledning av denna motion är därför inte påkallad.

En fråga som tagits upp vid utskottsbehandlingen av propositionen gäller rätten till avdrag för fiktiv mervärdesskatt. Av den riksdagsdebatt som ägde rum under våren 1980 med anledning av då framförda motionsyrkanden om skattefrihet för inkomster av bärplockning framgår att frågan om beskattning av sådana inkomster aktualiserats genom RSV:s anvisningar om rätten till avdrag för s. k. fiktiv mervärdesskatt, en avdragsrätt som gäller fr. o. m. den 1 juli 1979. Tidigare torde inkomster av bärplockning o. d. endast undantagsvis ha redovisats som inkomst. För att en uppköpare av bär och svamp skall kunna utnyttja nämnda avdragsrätt krävs enligt anvisningarna bl. a. att säljaren kan identifieras. Genom avdragsrätten har skapats en kontrollmöjlighet som enligt uppgift väsentligt minskat intresset för bl. a. bärplockning. Frågan om rätten till avdrag för fiktiv mervärdesskatt behandlas inte i propositionen. Utskottet kan dock inte underlåta att påpeka att denna avdragsrätt medför att bärplockare m. fl. får möjlighet att tillgodogöra sig inte bara den nu föreslagna skattefriheten för inkomsterna utan i princip också den mervärdesskatt som kan beräknas ligga i plockarens ersättning. Hur mervärdesskatten fördelas mellan plockare och uppköpare blir beroende av prissättningen. Med hänsyn till att vissa länsstyrelser – enligt vad utskottet erfarit – i samband med kontrollen av bäruppköparnas deklarationer funnit att rätten till avdrag för fiktiv mervärdesskatt erbjuder kontrollmöjligheter som tidigare inte stått till buds vill utskottet i detta sammanhang inte tillmäta den berörda avdragsrätten någon avgörande betydelse. Utskottet har emellertid uppmärksammat att reglerna om denna avdragsrätt medfört betydande problem på andra områden, och mot denna bakgrund förordar utskottet att regeringen uppdrar åt mervärdesskatteutredningen att med förtur pröva frågan om avdrag för fiktiv mervärdesskatt. I sådant sammanhang bör självfallet också den här behandlade avdragsfrågan beträffande inkomster av bär- och svampplockning tas upp till prövning.

Propositionen innehåller också förslag om ändrade regler för beräkning av existensminimum. De nya reglerna innebär att de s. k. normalbeloppen för framtiden skall beräknas på grundval av konsumentprisindex i stället för basbeloppet enligt lagen om allmän försäkring.

Mot propositionen i denna del har utskottet inte funnit anledning till

erinran. Utskottet tillstyrker också bifall till de följdändringar i sjömansskattelagen som föreslås med anledning av vissa av riksdagen år 1978 beslutade ändringar i uppbördsförfarandet.

Av de ytterligare fyra motioner utskottet behandlar i detta sammanhang tar en upp frågor om beskattning av extrainkomster, en existensminimireglerna och två diabetikers avdrag för nedsatt skatteförmåga m. m.

Sven Johansson (m) begär i motion 670 förslag om beskattning enligt en särskild skala av inkomster av extraarbete och menar att man genom ett lindrigare skatteuttag för sådana inkomster skulle uppnå att en större del av sidoinkomsterna deklarerades, med ökade skatteintäkter för staten som följd.

Utskottet har tidigare vid behandlingen av likartade motionsyrkanden uttalat att problem av den art som motionären aktualiserat i första hand bör lösas genom sänkningar av marginalsatserna och inte genom särskilda regler för extrainkomster. Att utskottet i fråga om intäkter av bär- och svamplockning ansett sig böra medverka till en partiell skattebefrielse får ses mot bakgrund av att utskottet av skäl som tidigare redovisats anser en särbehandling av sådan verksamhet särskilt motiverad med hänsyn till dess speciella karaktär. Utskottet, som i motsats till motionären anser att det skulle vara förenat med svårigheter att skilja inkomster av extraarbete från andra inkomster, är således av den uppfattningen att riksdagen bör vidhålla sin tidigare intagna ståndpunkt i denna fråga. Utskottet avstyrker följaktligen bifall till motion 670.

Ingegerd Troedsson m. fl. (m) begär i motion 1557 en översyn av reglerna om existensminimum. Motionärerna framhåller bl. a. att flerbarnsfamiljer mestadels inte känner till möjligheten att begära avdrag för existensminimum och därigenom få skatten nedsatt. De pekar också på att existensminiminivån inte påverkas av barnens ålder, trots att kostnaderna avsevärt varierar beroende på om barnen är små eller i tonåren och menar att nivån bör differentieras med hänsyn till barnens ålder. Motionärerna kritiserar reglerna om existensminimum också från andra utgångspunkter. Kritiken avser bl. a. det förhållandet att återbetalningspliktiga studiemedel vid existensminimiberäkningen sammanräknas med övriga inkomster och minskar skattenedsättningen med motsvarande belopp, något som enligt motionärerna kan omöjliggöra studier.

Utskottet har i olika sammanhang som sin mening uttalat att de marginaleffekter som uppkommer till följd av existensminimireglerna innebär problem. Sådana effekter torde emellertid vara svåra att undvika hur bestämmelserna än utformas och det torde, som motionärerna också framhåller, inte vara möjligt att lösa flerbarnsfamiljernas problem enbart genom justeringar i existensminimireglerna. Med hänsyn till att den fråga motionärerna aktualiserat utgör en betydelsefull del av den marginalskatteproblematik som f. n. behandlas inom regeringen och då existensminiminivån

enligt utskottets mening i stort måste anses skäligt avvägd är utskottet inte nu berett medverka till den i motionen begärda översynen. Utskottet avstyrker följaktligen bifall till motion 1557 yrkande 2.

Utskottet behandlar i detta sammanhang också två motioner avseende kostnader för diabetes. Bertil Dahlén (fp) begär i motion 1146 en utredning av frågan om skattereduktion för diabetikers merkostnader. Motionären anser att rätten till avdrag på grund av diabetes bör gälla oberoende av den sjukets skatteförmåga och att avdraget bör göras från slutsikten. Martin Olsson och Karin Israelsson (båda c) framhåller i motion 1549 att merkostnaderna på grund av exempelvis diabetes är desamma oberoende av vilken inkomst diabetikern har. De anser därför att det extra avdraget för nedsatt skatteförmåga inte bör avtrappas vid stigande inkomst. Motionen utmynnar i en begäran om översyn av bestämmelserna om diabetikers m. fl. gruppers rätt till extra avdrag.

Som utskottet upprepade gånger tidigare vid behandling av likartade motionsyrkanden framhållit torde syftet att underlätta för dem som drabbas av kostnader för sjukdom och handikapp bättre och enklare kunna tillgodoses genom åtgärder på det sociala området än med en svårbedömd avdragsrätt vid beskattningen. Riksskatteverkets anvisningar rörande avdrag för nedsatt skatteförmåga ses fortlöpande över med hänsyn till penningvärdeutvecklingen och erfarenheterna från den praktiska tillämpningen. Det kan således förutsättas att RSV kommer att höja beloppen för sådant avdrag om det visar sig att dessa i allmänhet är otillräckliga. Med det anförda avstyrker utskottet bifall till motionerna 1146 och 1549.

Mot de delar av propositionen som utskottet inte behandlat särskilt har utskottet inte funnit anledning till erinran.

Författningsförslagen i den nu aktuella propositionen berör bl. a. 19 och 20 §§ KL. Förslag till ändring i dessa lagrum har lagts fram också i proposition 1980/81: 68 (SkU 1980/81: 25 samt, efter återremiss, SkU 1980/81: 47). Förslagen har bifallits av riksdagen. Ändringarna i dessa lagrum måste därför ske genom en ändring av nämnda lag om ändring i KL. Därvid bör också tas upp de ändringar i punkt 2 av anvisningarna till 22 § och punkt 9 av anvisningarna till 29 § KL som lagts fram i proposition 1980/81: 118 (SkU 1980/81: 44) och som i sak tillstyrkts av utskottet. I sistnämnda betänkande, som inom kort kommer att behandlas, har utskottet hemställt att den författningsmässiga regleringen av dessa båda anvisningspunkter skall anstå och tas upp i samband med riksdagsbehandlingen av proposition 1980/81: 139.

Utskottet hemställer

1. *beträffande inkomster av bär- och svamplockning*

att riksdagen med bifall till proposition 1980/81: 139 och med anledning av motion 1980/81: 1537 beslutar att intäkter av bär-

och svampplockning skall undantas från beskattning till den del intäkterna inte överstiger 5000 kr. i enlighet med förslaget i propositionen,

2. *beträffande rätten till avdrag för fiktiv mervärdeskatt*
att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,
3. *beträffande lindrigare beskattning av extrainkomster*
att riksdagen avslår motion 1980/81: 670,
4. *beträffande översyn av existensminimireglerna*
att riksdagen avslår motion 1980/81: 1557 yrkande 2,
5. *beträffande skattereduktion m. m. för diabetiker m. fl.*
att riksdagen avslår motionerna 1980/81: 1146 och 1980/81: 1549,
6. *beträffande lagförslagen*
att riksdagen
 - a) antar det i proposition 1980/81: 139 framlagda förslaget till lag om ändring i kommunalskattelagen (1928: 370) med den ändringen att 19 och 20 §§ utgår ur förslaget samt att ikraftträdandebestämmelserna erhåller följande som utskottets förslag betecknade lydelse:

Regeringens förslag

Denna lag träder i kraft *dagen efter den dag då lagen enligt uppgift på den har kommit ut från trycket i Svensk författningssamling. De nya bestämmelserna tillämpas första gången vid 1982 års taxering såvitt avser 19 och 20 §§ samt punkt 5 av anvisningarna till 18 §. Punkt 1 av anvisningarna till 50 § i sin nya lydelse tillämpas första gången vid 1983 års taxering.*

b) antar följande

Utskottets förslag

Denna lag träder i kraft *den 1 juli 1981 och tillämpas första gången vid 1983 års taxering.*

Förslag till

Lag om ändring i lagen (1981: 295) om ändring i kommunalskattelagen (1928: 370)

Härigenom föreskrivs att 19 och 20 §§ samt punkt 2 av anvisningarna till 22 § och punkt 9 av anvisningarna till 29 § i den lydelse de har erhållit genom lagen (1981: 295) om ändring i kommunalskattelagen (1928: 370) och övergångsbestämmelserna till lagen skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

19 §

Till skattepliktig inkomst enligt denna lag räknas *icke*:

vad som vid bodelning eller eljest på grund av giftorätt tillfallit make eller vad som förvärvats genom arv, testamente, fördel av oskift bo eller gåva;

vinst å icke yrkesmässig avyttring av lös egendom i andra fall än som avses i 35 § 3 eller 4 mom.;

vinst i svenskt lotteri eller vinst vid vinstdragning på här i riket utfärdade premieobligationer och ej heller sådan vinst i utländskt lotteri eller vid vinstdragning på utländska premieobligationer, som uppgår till högst 100 kronor;

ersättning, som på grund av försäkring jämlikt lagen (1962: 381) om allmän försäkring, lagen (1954: 243) om yrkesskadeförsäkring eller lagen (1976: 380) om arbetsskadeförsäkring tillfallit den försäkrade, om icke ersättningen grundas på förvärvsinkomst av 6 000 kronor eller högre belopp för år eller utgör föräldrapenning, så ock sådan ersättning enligt annan lag eller särskild författning, som utgått annorledes än på grund av sjukförsäkring, som nyss sagts, till någon vid sjukdom eller olycksfall i arbete eller under militärtjänstgöring eller i fall som avses i lagen (1977: 265) om statligt personskadeskydd eller lagen (1977: 267) om krigsskadeersättning till sjömän om icke ersättningen grundas på förvärvsinkomst av 6 000 kronor eller högre belopp för år, ävensom ersättning, vilken vid sjukdom eller olycksfall tillfallit någon på grund av annan försäkring, som icke tagits i samband med tjänst, dock att till skattepliktig inkomst räknas ersättning i form av pension eller i form av livränta i den mån livräntan är skattepliktig enligt 32 § 1 eller 2 mom., så ock ersättning som utgår på grund av trafikförsäkring eller, med nedan angivet undantag, annan ansvarighetsförsäkring eller på grund av skadeståndsförsäkring och avser förlorad inkomst av skattepliktig natur;

ersättning på grund av ansvarighetsförsäkring enligt grunder som fastställts i kollektivavtal mellan arbetsmarknadens huvudorganisationer till den del ersättningen utgår under de första trettio dagarna av den tid den skadade är arbetsoförmögen och beräknas så att ersättningen uppgår för insjuknandedagen till högst 30 kronor och för övriga dagar till högst 6 kronor för dag;

belopp, som till följd av försäkringsfall eller återköp av försäkringen utgått på grund av kapitalförsäkring;

försäkringsersättning eller annan ersättning för skada på egendom, dock att skatteplikt föreligger dels i den mån ersättningen avser driftbyggnad på jordbruksfastighet, byggnad på fastighet som avses i 24 § 1 mom., byggnad som är avsedd för användning i ägarens rörelse eller sådan del av värdet av markanläggning som får dras av genom årliga värdeminskningssavdrag, dels i den mån köpeskilling, som skulle ha influtit om den försäkrade eller skadade egendomen i stället hade sålts, hade varit att hänföra till intäkt av fastighet eller av rörelse och dels i den mån ersättningen eljest motsvarar skattepliktig intäkt av eller avdragsgill omkostnad för fastighet eller rörelse;

vinstandel, återhäring eller premieåterbetalning, som utgått på grund av annan personförsäkring än pensionsförsäkring eller sådan sjuk- eller olycksfallsförsäkring som tagits i samband med tjänst, samt vinstandel, som utgått på grund av skadeförsäkring, och premieåterbetalning på grund av skadeförsäkring, för vilken rätt till avdrag för premie icke föreläggat;

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

ersättning jämlikt lagen (1956: 293) om ersättning åt smittbärare om icke ersättningen grundas på förvärvsinkomst av 6 000 kronor eller högre belopp för år;

periodiskt understöd eller därmed jämförlig periodisk intäkt, i den mån givaren enligt 20 § eller punkt 5 av anvisningarna till 46 § icke är berättigad till avdrag för utgivet belopp;

stipendier till studerande vid undervisningsanstalter eller eljest avsedda för mottagarens utbildning;

studiestöd enligt 2, 3 eller 4 kap. studiestödslagen (1973: 349), internatbidrag, återbetalningspliktiga studiemedel och resekostnadsersättning enligt 6 och 7 kap. samma lag samt sådant särskilt bidrag vilket enligt av regeringen eller statlig myndighet meddelade bestämmelser utgår till deltagare i arbetsmarknadsutbildning samt med dem i fråga om sådant bidrag likställda, och äger i följd härav den bidragsberättigade icke göra avdrag för kostnader som avsetts skola bestridas med bidrag av förevarande slag;

allmänt barnbidrag;

lön eller annan gottgörelse, för vilken skall erläggas skatt enligt lagen (1958: 295) om sjömansskatt;

kontantunderstöd, som utgives av arbetslöshetsnämnd med bidrag av statsmedel;

handikappersättning enligt 9 kap. lagen om allmän försäkring, så ock hemsjukvårdsbidrag, som utgår av kommunala eller landstingskommunala medel till den vårdbehövande;

kommunalt bostadstillägg enligt lagen (1962: 392) om hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg till folkpension;

kommunalt bostadstillägg till handikappade;

bostadsbidrag som avses i förordningen (1976: 263) om statliga bostadsbidrag till barnfamiljer, förordningen (1976: 262) om statskommunala bostadsbidrag eller förordningen (1977: 392) om statskommunala bostadsbidrag till vissa folkpensionärer m. fl.;

sådan gottgörelse för utgift eller kostnad som arbetsgivare uppburit från personalstiftelse ur medel, för vilka avdrag icke medgivits vid taxering, vid första tillfälle dylika medel finnas i stiftelsen;

gottgörelse som arbetsgivare uppburit från pensionsstiftelse, till den del stiftelsen ej ägt andra medel för att lämna gottgörelsen än sådana för vilka avdrag icke åtnjutits vid avsättning till stiftelsen;

kompensation av staten för bensinskatt på bensen som förbrukats vid yrkesmässig användning av motorsåg.

kompensation av staten för bensinskatt på bensen som förbrukats vid yrkesmässig användning av motorsåg;

intäkter av försäljning av vilt växande här och svampar som den skattskyldige själv plockat till den del intäkterna under ett beskattningsår inte överstiger 5 000 kronor, såvida intäkterna inte kan hänföras till rörelse som den skattskyldige driver eller utgör lön eller liknande förmån.

Beträffande vissa försäkringsbelopp som utgår till lantbrukare m. fl. gäller särskilda bestämmelser i punkt 16 av anvisningarna till 21 §.

(Se vidare anvisningarna.)

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

20 §

Vid beräkningen av inkomsten från särskild förvärvskälla skall alla omkostnader under beskattningsåret för intäkternas förvärvande och bibehållande avräknas från samtliga intäkter i pengar eller pengars värde (*bruttointäkt*), som har influtit i förvärvskällan under beskattningsåret. Att koncernbidrag, som inte utgör sådan omkostnad, ändå skall avräknas i vissa fall och inräknas i bruttointäkt hos mottagaren framgår av 43 § 3 mom.

Avdrag får *inte* göras för:

den skattskyldiges levnadskostnader och därtill hänförliga utgifter, såsom vad skattskyldig utgett som gåva eller som periodiskt understöd eller därmed jämförlig periodisk utbetalning till person i sitt hushåll:

kostnader i samband med plockning av vilt växande bär och svampar till den del kostnaderna inte överstiger de intäkter som är skattefria enligt 19 §;

värdet av arbete, som i den skattskyldiges förvärvsverksamhet utförts av den skattskyldige själv eller andre maken eller av den skattskyldiges barn som ej fyllt 16 år;

ränta på den skattskyldiges eget kapital som har nedlagts i hans förvärvsverksamhet;

svenska allmänna skatter;

kapitalavbetalning på skuld;

avgift enligt 8 kap. studiestödslagen (1973: 349);

avgift enligt lagen (1972: 435) om överlastavgift;

avgift enligt lagen (1976: 666) om påföljder och ingripanden vid olovligt byggande m. m.;

belopp, för vilket arbetsgivare är ansvarig enligt 75 § uppbördslagen (1953: 272);

avgift enligt lagen (1976: 206) om felparkeringsavgift;

överförbrukningsavgift enligt ransoneringslagen (1978: 268);

ränta på lånat kapital till den del räntan täcks av sådant statligt bidrag som avses i punkt 7 av anvisningarna till 24 §;

kapitalförlust m. m. i vidare mån än som får ske enligt 36 §.

(Se vidare anvisningarna.)

Anvisningarna

till 22 §

2. Till driftkostnad hänföres även speciella skatter och avgifter till det allmänna, såsom till exempel skogsvårdsavgift. Svenska allmänna skatter få icke dragas av (se 20 §).

Avdrag medges för påförda egenavgifter i den omfattning som anges i anvisningarna till 41 b §.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

Bestämmelserna i punkt 9 av anvisningarna till 29 § om avdrag för premie för grupplivförsäkring och för kostnader för egen hälsovård samt i punkt 6 av anvisningarna till 33 § om avdrag för avgift till erkänd arbetslöshetskassa gäller också beträffande inkomst av jordbruksfastighet.

Bestämmelserna i punkt 4 av anvisningarna till 33 § om avdrag för kostnader för resor till och från arbetsplatsen gäller också beträffande inkomst av jordbruksfastighet.

till 29 §

9. Såsom speciella för rörelse utgående skatter eller avgifter till det allmänna må nämnas vissa tillverkningsskatter, stämpelavgifter, tull- och hamnumgälder m. m. dyl. Däremot få svenska allmänna skatter icke avdragas (se 20 §).

Avdrag medges för påförda egenavgifter i den omfattning som anges i anvisningarna till 41 b §.

Premie för grupplivförsäkring, som tecknats av fysisk person i hans egenskap av utövare av viss rörelse, utgör avdragsgill omkostnad i rörelsen. Om den ersättning, som kan komma att utfalla på grund av försäkringen, utgår efter förmånligare grunder än vad som gäller enligt grupplivförsäkring för befattningshavare i statens tjänst, skall dock endast den del av premien som kan anses motsvara förmåner enligt grupplivförsäkring för nämnda befattningshavare räknas som omkostnad i rörelsen. För den del av premien som i enlighet härmed icke utgör omkostnad i rörelsen erhålles allmänt avdrag under de förutsättningar som angivas i 46 § 2 mom.

Avdrag medges för kostnader för egen hälsovård i den mån förmån av fri sådan vård för anställd är skattefri enligt 32 § 3 mom. tredje stycket.

Bestämmelserna i punkt 6 av anvisningarna till 33 § om avdrag för avgift till erkänd arbetslöshetskassa gäller också beträffande inkomst av rörelse.

Bestämmelserna i punkt 4 av anvisningarna till 33 § om avdrag för kostnader för resor till och från arbetsplatsen gäller också beträffande inkomst av rörelse.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1981 och tillämpas första gången vid 1984 års taxering om inte annat följer av punkterna 1–6 nedan.

Denna lag träder i kraft såvitt avser 19 och 20 §§ dagen efter den dag då lagen (1981:000) om ändring i lagen (1981:295) om ändring i kommunalskattelagen (1928:370) enligt uppgift på den har kommit ut

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

från trycket i Svensk författningssamling samt i övrigt den 1 juli 1981 och tillämpas första gången vid 1984 års taxering om inte annat följer av punkterna 1–8 nedan.

1. Den nya bestämmelsen i punkt 2 sjätte stycket av anvisningarna till 27 § tillämpas inte i fråga om nedskrivning som har återförts till beskattning senast vid 1984 års taxering.

2. Fysisk person som den 1 januari 1983 innehar en- eller tvåfamiljsfastighet som utgör omsättningstillgång i rörelse får, såvida han varit bosatt på fastigheten under åren 1981 och 1982, vid 1984 års taxering som intäkt av rörelse ta upp belopp varmed fastigheten varit nedskriven vid utgången av år 1982 (avskattning). Sedan avskattning skett anses fastigheten inte utgöra omsättningstillgång. Har fastigheten inte varit nedskriven vid utgången av år 1982, skall fastigheten inte i något fall anses utgöra omsättningstillgång efter utgången av år 1982.

Vad i första stycket sagts gäller inte om fastigheten under åren 1981 eller 1982 varit föremål för annat byggnadsarbete än normalt underhåll i byggnadsrörelse som bedrivs av den skattskyldige, dennes make eller av fåmansföretag i vilket den skattskyldige eller dennes make är företagsledare.

3. De nya bestämmelserna i punkt 3 fjärde stycket av anvisningarna till 27 § gäller endast i fråga om aktier och andelar som har förvärvats efter utgången av år 1982.

4. Sista meningen i punkt 4 nionde stycket och sista meningen i punkt 4 tionde stycket av anvisningarna till 29 § i den äldre lydelsen skall tillämpas i de fall då övergång från planenlig till räkenskapsenlig avskrivning skett för beskattningsår, för vilket taxering sker år 1984 eller – om den skattskyldige på grund av förlängning av räkenskapsåret inte skall taxeras nämnda år – år 1985.

5. De nya bestämmelserna i punkt 2 tredje stycket av anvisningarna till 22 § och punkt 9 fjärde stycket av anvisningarna till 29 § tillämpas första gången vid 1982 års taxering.

6. De nya bestämmelserna i punkt 2 fjärde stycket av anvisningarna till 22 § och punkt 9 sjätte stycket av anvisningarna till 29 § tillämpas första gången vid 1983 års taxering. Vid denna taxering gäller dock äldre bestämmelser fortfarande i fråga om resor som har ägt rum före ikraftträdandet.

Nuvarande lydelse

6. Genom den nya lagen upphävs med verkan fr.o.m. 1984 års taxering *dels* punkt 6 av övergångsbestämmelserna till lagen (1969:363) om ändring i kommunalskattelagen (1928:370), *dels* 9 § tredje stycket lagen (1972:742) om ikraftträdande av lagen (1972:741) om ändring i kommunalskattelagen (1928:370).

Föreslagen lydelse

7. *De nya bestämmelserna i 19 och 20 §§ om intäkter och kostnader på grund av plockning av bär och svampar tillämpas första gången vid 1982 års taxering.*

8. Genom den nya lagen upphävs med verkan fr.o.m. 1984 års taxering *dels* punkt 6 av övergångsbestämmelserna till lagen (1969:363) om ändring i kommunalskattelagen (1928:370), *dels* 9 § tredje stycket lagen (1972:742) om ikraftträdande av lagen (1972:741) om ändring i kommunalskattelagen (1928:370).

Stockholm den 5 maj 1981

På skatteutskottets vägnar
ERIK WÄRNBERG

Närvarande: Erik Wörnberg (s), Knut Wachtmeister (m), Stig Josefson (c)*, Valter Kristenson (s), Rune Ångström (fp)*, Olle Westberg i Hofors (s), Tage Sundkvist (c), Hagar Normark (s), Bo Lundgren (m), Curt Boström (s), Ingemar Hallenius (c), Bo Forslund (s), Egon Jacobsson (s), Jens Eriksson (m) och Olle Grahn (fp).

* Ej närvarande vid betänkandets justering.